

ДО ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ РЕФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Микола Супрун, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психокорекційної педагогіки інституту корекційної педагогіки і психології
НПУ імені М. П. Драгоманова

Порушуючи певні усталені канони жанру педагогічної статті, дозволю собі зауважити, що вже давно не знаходився під таким сильним враженням від прочитаного у Вашому шановному виданні. Мова йде про статтю знаного дефектолога Володимира Чайка «Виклики та попередження негативних тенденцій у навчанні дітей з інтелектуальними вадами» (Дефектолог, №9(105), 2015 р.).

У зазначеній ґрунтовній публікації шановний автор прагнув розкрити бачення сьогодення і перспективи розвитку освіти дітей із особливостями інтелектуального розвитку.

Дійсно, про стан цивілізованості суспільства стверджують за його ставленням до найменш соціально незахищених осіб, до яких належать і діти із інтелектуальними недоліками.

В. Чайко впевнено відстоює державницьку позицію стосовно навчання учнів спеціальних шкіл і соціалізації їх випускників. Абсолютно є виваженим бачення шановного колеги в питаннях визначення об'єктивних та суб'єктивних чинників, що спричинюють негативне сприйняття громадськістю інтернатної системи навчання учнів спеціальних шкіл. Найбільш загрозливими серед них є популізм окремих «реформаторів», котрі нехтують історичним досвідом системи спеціальної освіти, кращими вітчизняними традиціями, врешті-решт, ментальністю нашого народу...

Поділяючи головні ідеї інклюзивної форми навчання, дослідник слушно наголошує на всебічній виваженості її запровадження із врахуванням історичного вітчизняного досвіду. Дійсно, ми всі: батьки, дефектологи, керівники освітньої галузі, громадськість загалом, усі відповідні державні інститути, маємо чітко усвідомити, що широке запровадження інклюзивного навчання є справою тривалого часу. Насамперед, має бути вирішена проблема кадрового забезпечення даного соціального проекту, й створення належних організаційно-масових умов у самих загальноосвітніх закладах.

Мені як дефектологу імponує бачення В. Чайка, директора спеціальної школи із багаторічним досвідом, майбутнього мережі шкіл інтернатного типу.

Кожна спеціальна школа-інтернат – це колектив професіоналів дефектологів, істинних людинознавців, освіта і професійний досвід яких дозволяє вирішувати широкий спектр питань виховання і навчання дитини означеної категорії в ракурсі підготовки її до самостійного життя. Варто нагадати, що мережа спеціальних шкіл-інтернатів створювалася десятиліттями. Школа, як

соціальна інституція, не просто навчає дітей, а й готує у сфері певної професії, що є визначальним для долі кожного випускника. На сьогодні створена чітка система профільної шкільної медицини, оздоровлення та харчування учнів, що теж є запорукою успіху корекційно-виховної роботи.

Погоджуючись із певними аргументами противників інтернатської системи спеціальної освіти, зокрема, віддаленість окремих шкіл від місця проживання учнів, автор зазначеної дискусійної розвідки, аргументовано наголошує на необхідності не ліквідації мережі спеціальних закладів освіти, а її реформування у систему навчально-реабілітаційних центрів.

Насамперед необхідно зазначити слухність аргументації доопрацювання положення про навчально-реабілітаційний центр.

Особливого схвалення заслуговує думка про необхідність повторного обстеження учнів початкової школи психолого-медико-педагогічними консультаціями після закінчення початкового навчання. А термін перебування в початковій школі слід розглядати не лише як навчальний, а й діагностичний. Дійсно, це буде суттєво сприяти виваженості в формуванні складу учнів середніх класів, на засадах індивідуального та диференційованого підходів.

Вважаю, що прагнення нашого шановного колеги Володимира Чайка всебічно проаналізувати стан сучасної спеціальної освіти і перспектив її розвитку заслуговує на позитивне схвалення широкого громадського загалу.

Зазначена стаття має стати предметом обговорення педагогічних колективів кожної спеціальної школи, батьківської громадськості, організаторів освіти, суспільства загалом. Головною змістовою рисою роздумів педагога є відсутність в них безапеляційної категоричності у відстоюванні своїх ідей. Автор прагне залучити всіх небайдужих до громадського обговорення, за що ми йому щиро вдячні.